

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΒΕΡΓΙΝΑΣ

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΒΕΡΓΙΝΑΣ

Παρελθόν - Παρόν - Μέλλον

Ομάδα εργασίας:

Στ. Δρούγου	καθηγήτρια κλασικής αρχαιολογίας ΑΠΘ
Ν. Χατζηδάκης	αρχιτέκτων ΔΠΜΣ «προστασία μνημείων»

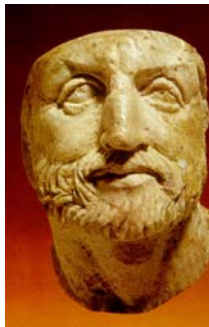
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΒΕΡΓΙΝΑΣ

ΠΕΔΙΟ		ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
		Αποκατάσταση της μορφής του κοίλου. Αποκατάσταση των τοίχων της ανατολικής και της δυτικής παρόδου. Συντήρηση των διαδρόμων. Συντήρηση των λίθινων μελών.
		ΣΤΑΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ
		Εγκεκριμένη οριστική μελέτη (ΥΠΠΟ ΔΑΑΜ/476/39274/2004).
		ΚΟΣΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
		Εκπονήθηκε από το Α.Π.Θ.
	ΠΡΟΒΟΛΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ	ΣΤΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
		Έχει συνταχθεί χορηγικός φάκελος για την χρηματοδότηση των εργασιών.
		ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
		400.000Ε
		ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
		Δημιουργία διαδρόμων που περιτρέχουν το θέατρο και το συνδέουν οργανικά με το ανάκτορο και με την είσοδο του αρχαιολογικού χώρου. Διαμόρφωση θέσεων στάσης - θέασης και ανάρτηση πινακίδων ενημέρωσης. Εργασίες Η/Μ. Απορροή ομβρίων υδάτων.
		ΣΤΑΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ
		Εγκεκριμένη οριστική μελέτη
		ΚΟΣΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
		Εκπονήθηκε από το Α.Π.Θ
		ΣΤΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
		Έχει συνταχθεί χορηγικός φάκελος για την χρηματοδότηση των εργασιών
		ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
		50.000Ε

1.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Το αρχαίο θέατρο της Βεργίνας αποτελεί, μαζί με το γειτονικό ανάκτορο, τη σπουδαιότερη περιοχή της αρχαίας πόλης των Αιγών. Η σημασία του ως ένα από τα παλαιότερα λίθινα θέατρα του ελληνικού χώρου, αλλά και η ιστορική του σπουδαιότητα, αφού σχετίζεται με τη δολοφονία του Φιλίππου Β', το καθιστούν πόλο έλξης για ένα μεγάλο αριθμό επισκεπτών και προβάλλουν την προστασία, την αποκατάσταση και την ανάδειξή του ως αναγκαία.

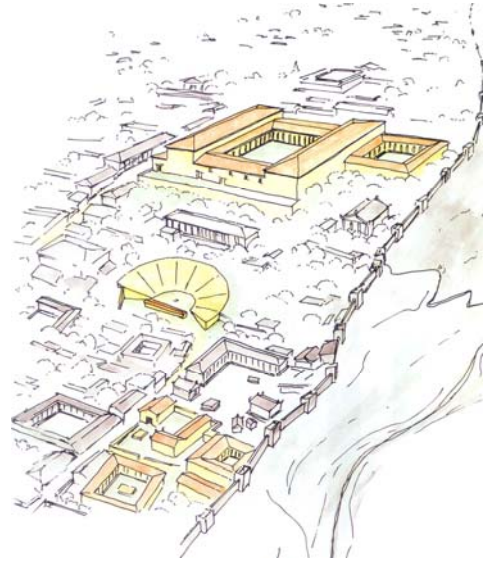
«...Τέλος δε πολλών πανταχόθεν προς την πανήγυριν συρρεόντων και των αγώνων και των γάμων συντελουμένων εν Αιγέας της Μακεδονίας, ου μόνο κατ' άνδρα των επιφανών εστεφάνωσαν, αλλά ...», «... το μεν πλήθος έτι νυκτός ούσης συνέτρεχεν εις το θέατρον...», «...ορών τον βασιλέα μεμονωμένον προσέδραμε και δια των πλευρών διανοίαν ένεγκας πληγών το βασιλέα νεκρόν εξέτεινε...».

Το μνημείο ήρθε στο φως το 1982 από τον καθηγητή Μ. Ανδρόνικο, ενώ η έρευνά του συνεχίζεται ως σήμερα από την καθηγήτρια Σ. Δρούγου, η οποία έχει και την ευθύνη της επιστημονικής του μελέτης. Έκτοτε δεν έχει δεχθεί ποτέ επεμβάσεις συντήρησης και η εικόνα του είναι αυτή που έφερε στο φως η ανασκαφική έρευνα.

Άποψη του θεάτρου και του ανακτόρου.

Στραμμένο προς βορρά, το θέατρο της Βεργίνας διαμορφώνεται στην πλαγιά του πλατώματος του ανακτόρου και σε απόσταση 50 – 60μ από αυτό. Στη σημερινή σωζόμενη μορφή του, διατηρεί την πρώτη σειρά των λίθινων εδωλίων, το λαξευμένο λίθινο ρείθρο (πλάτους 0,50μ.) περιμετρικά της ορχήστρας, και τους διαδρόμους, οι οποίοι, κατασκευασμένοι από λατύπη σφηνωμένη στο χώμα, χωρίζουν το κοίλο σε εννέα κερκίδες. Για τις ανάγκες της διαμόρφωσης του κοίλου, λαξεύτηκε το φυσικό έδαφος, ενώ το δυτικό τμήμα του, δημιουργήθηκε με επιχώσεις, στα σημεία που απουσίαζε η απαιτούμενη φυσική πλαγιά.

Σκίτσο απεικόνισης της αρχαίας πόλης.

Το θέατρο από την ανατολική πάροδο.

Λεπτομέρεια από την ανατολική παρόδο κατά την ανασκαφή.

Ο αναλημματικός τοίχος της ανατολικής παρόδου κατά την ανασκαφή.

Για τη δημιουργία της ανατολικής παρόδου, το φυσικό έδαφος λαξεύτηκε κατακόρυφα και επενδύθηκε με πώρινο τοίχο με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση της μικρής αυλής που περικλείεται από τους τοίχους της ανατολικής παρόδου και το κτήριο της σκηνής. Οι τοίχοι της ανατολικής παρόδου είναι δομημένοι κατά το ισόδομο σύστημα, ενώ το μέγιστο σωζόμενο ύψος τους φτάνει τα 2μ. Στη δυτική παρόδο, που η φυσική διαμόρφωση του εδάφους βρισκόταν σε στάθμη χαμηλότερη της ορχήστρας, κατασκευάστηκε ισχυρός αναλημματικός τοίχος, εσωτερικά με αργολιθοδομή και επένδυση με πώρινους γωνιόλιθους, με σκοπό να συγκρατήσει την τεχνητή επίχωση που απαιτούνταν για τη διαμόρφωση του κοίλου.

Λεπτομέρεια του μεγαλύτερου διαδρόμου του κοίλου κατά την ανασκαφή.

Λεπτομέρεια του περιμετρικού ρείθρου κατά την ανασκαφή.

Αεροφωτογραφία του θεάτρου από βόρεια, κατά τις πρώτες περιόδους της ανασκαφής.

Ο τοίχος της δυτικής παρόδου σώζεται στη στάθμη της θεμελίωσης. Η επικλινή επιφάνεια του κοίλου ήταν χωμάτινη. Χωμάτινο ήταν, επίσης, το δάπεδο της ορχήστρας, καθώς και της αυλής της ανατολικής παρόδου. Από τη σκηνή σώζονται ελάχιστα λίθινα λείψανα, γεγονός που δυσκολεύει την αναπαράσταση της αρχικής της μορφής της. Εντοπίστηκε μόνο το πώρινο θεμέλιο του ανατολικού τμήματος ενός επιμήκους κτίσματος, σωζόμενου μήκους 12,50μ.

Άποψη της ορχήστρας του θεάτρου με τη θέα προς τον κάμπο.

2. Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

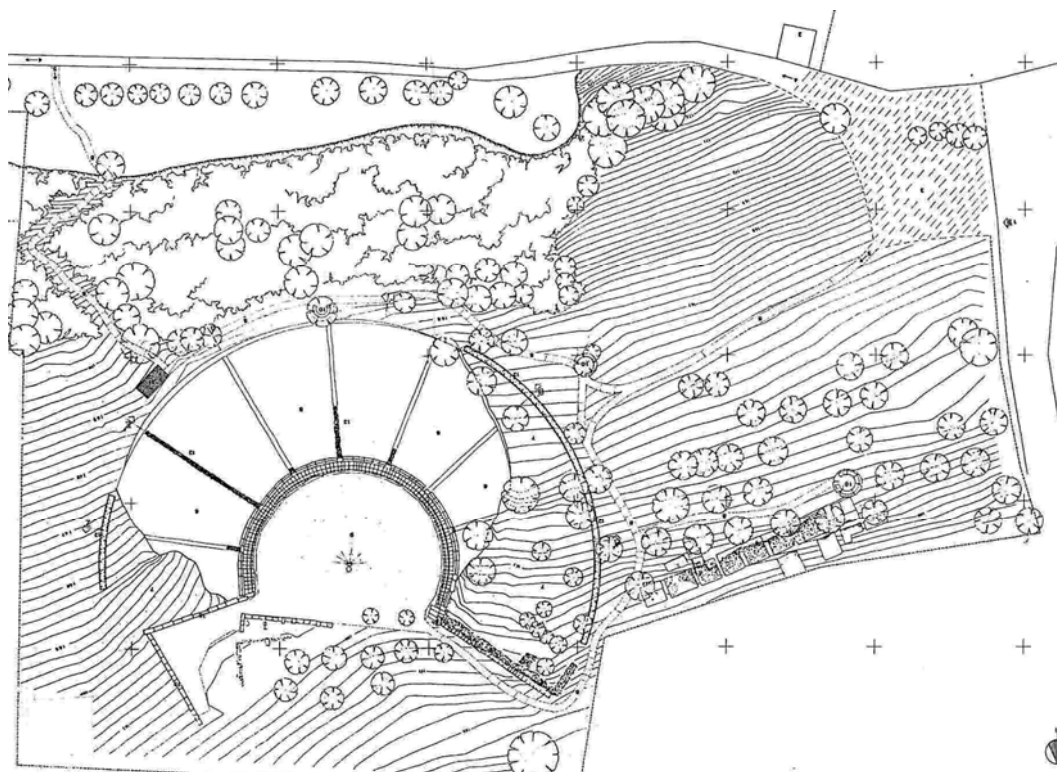
Το 2003 εκπονήθηκε από μια διεπιστημονική ομάδα η μελέτη «Αποκατάστασης και Ανάδειξης του αρχαίου θεάτρου της Βεργίνας», η οποία εγκρίθηκε από το ΚΑΣ του Υπουργείου Πολιτισμού. (ΥΠΠΟ ΔΑΑΜ/476/39274/2004)

Η ομάδα εργασίας αποτελούνταν από:

Επιστημονική υπεύθυνη:	Στ. Δρούγου, καθηγήτρια κλασ. αρχαιολ. ΑΠΘ
Αρχαιολόγοι:	Χρ. Καλλίνη, Λ. Τρακατέλη
Μελετητές:	Ζ. Αλ Σααγιάχ, αρχιτέκτων Ν. Χατζηδάκης, αρχιτέκτων ΔΠΜΣ πρ. μνημείων
Μελέτη στερέωσης:	Χ. Σαλβαρά, συντηρήτρια
Ειδικοί συνεργάτες :	Στ. Τσότης, καθηγητής Πολυτεχνείου ΑΠΘ Χρ. Ιγνατάκης, καθηγητής Πολυτεχνείου ΑΠΘ Φ. Αθανασίου, αρχιτέκτων-αναστηλώτρια ΥΠΠΟ

Προτάθηκε η αποκατάσταση της μορφής του κοίλου, με αφαίρεση των νεότερων επιχώσεων και με ανασκαφή. Η αποχωμάτωση θα αποκαλύψει μεγάλο τμήμα του κοίλου, το οποίο θα είναι ικανό, χωρίς συμπληρώσεις, να δώσει ικανοποιητικά την εικόνα της γεωμετρίας, της κλίσης και του ύψους του θεάτρου.

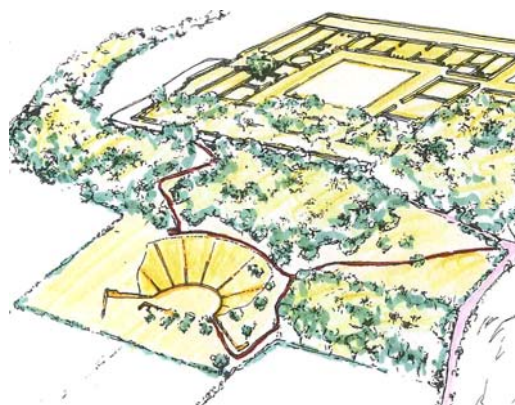
Κάτοψη. Πρόταση αποκατάστασης και ανάδειξης του αρχαίου θεάτρου.

Η χωμάτινη επιφάνεια του κοίλου θα φυτευτεί με χαμηλή ποώδη ελεγχόμενη βλάστηση ειδών της περιοχής ώστε να εμποδίσει τη διάβρωση του εδάφους και την επιφανειακή ρηγματώση. Για την αποκατάσταση της βλάστησης στην περιοχή του θεάτρου συντάχτηκε σχετική εργασία από μεταπτυχιακούς φοιτητές.* Για την αποκατάσταση των υπόλοιπων σωζόμενων τμημάτων του μνημείου προτάθηκαν τα ακόλουθα: Ανάταξη των τοίχων της ανατολικής παρόδου και αποκατάσταση της θεμελίωσης του τοίχου της δυτικής παρόδου. Αρμολόγηση των διαδρόμων με πηλοκονίαμα ειδικής σύστασης και συντήρηση των λίθινων μελών του θεάτρου.

Προϋπολογισμός έργου: 400.000Ε.

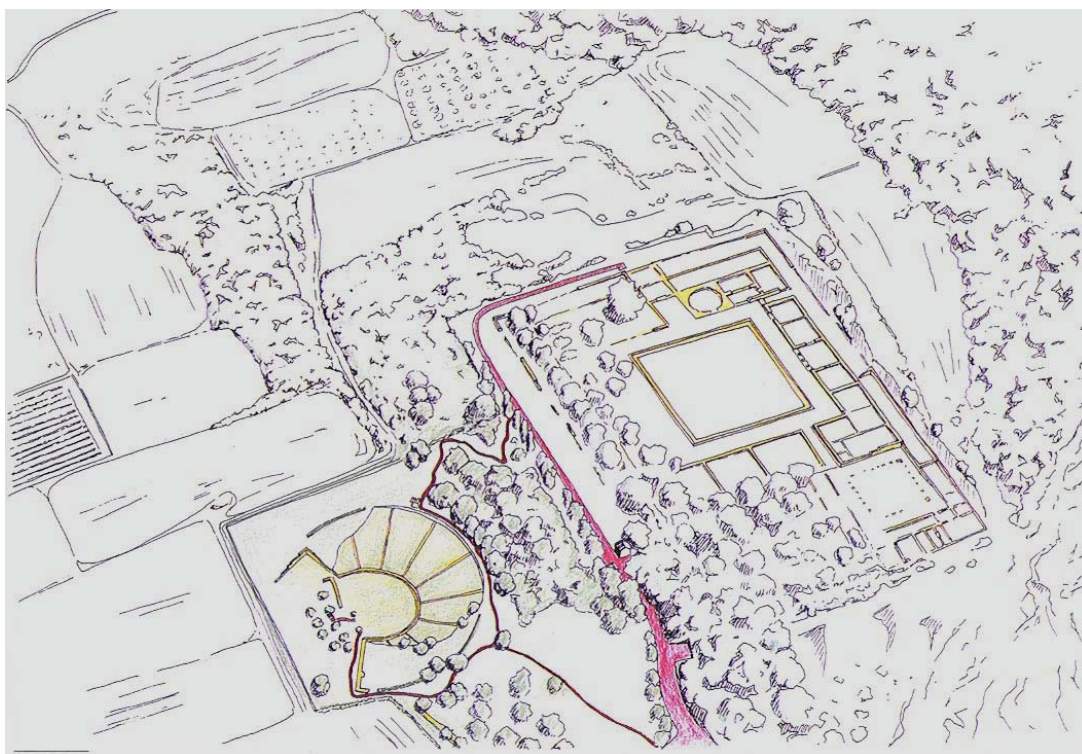
3. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ

Η αρχιτεκτονική και ιστορική αξία του θεάτρου, η θέση του, σε άμεση γειτνίαση με το ανάκτορο, η άπλετη θέα που προσφέρει προς τον κάμπο, αλλά και το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο εντάσσεται, καθιστούν αναγκαία την ανάδειξη του μνημείου και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός ζωντανού χώρου που θα συνδυάζει την ενημέρωση και την εκπαίδευση με την αναψυχή, σύμφωνα με τις σύγχρονες απαιτήσεις.

Προς την κατεύθυνση αυτή, προτάθηκε η δημιουργία διαδρομών που θα οργανώνουν την πορεία του επισκέπτη στον χώρο. Οι προτεινόμενες διαδρομές περιτρέχουν το θέατρο και το συνδέουν οργανικά τόσο με το ανάκτορο, όσο και με την είσοδο του αρχαιολογικού χώρου.

* Η εργασία με τίτλο: «Αποκατάσταση της βλάστησης στο αρχαίο θέατρο της Βεργίνας» εκπονήθηκε από τις Καρανάσιου Αικατερίνη, Δασολόγο και Ταυλαράκη Γεωργία, Βιολόγο, στα πλαίσια του μαθήματος Γεωτεχνική Περιβάλλοντος, του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών «Προστασία Περιβάλλοντος και Βιώσιμη Ανάπτυξη», του τμήματος Πολιτικών Μηχανικών Α.Π.Θ.

Σκίτσο. Πρόταση αποκατάστασης του θεάτρου και σύνδεσης με το ανάκτορο.

Η μορφή τους είναι συμβατή με το φυσικό περιβάλλον και η χωροθέτησή τους αξιοποιεί τα δέντρα της περιοχής, προκειμένου για την άνετη και ευχάριστη περιήγηση των επισκεπτών. Για την άρτια οργάνωση του περιβάλλοντα χώρου προτάθηκε η διαμόρφωση θέσεων στάσης, θέασης προς τον κάμπο καθώς και η ανάρτηση πινακίδων ενημέρωσης σε επιλεγμένα σημεία.

Στο πλαίσιο της ανάδειξης του μνημείου προβλέπονται ακόμη ορισμένες δράσεις, όπως η έκδοση φυλλαδίων και μικρού οδηγού (ήδη κυκλοφορεί μικρός οδηγός για το θέατρο, Σ. Δρούγου, Το αρχαίο της Βεργίνας και ο περιβάλλον χώρος 2004) καθώς και η οργάνωση ημερίδας με σχετικό θέμα.

Προϋπολογισμός έργου: 50.000Ε.